

Anketa mbi Përdorimin e Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në Familje dhe nga Individët 2018-2019

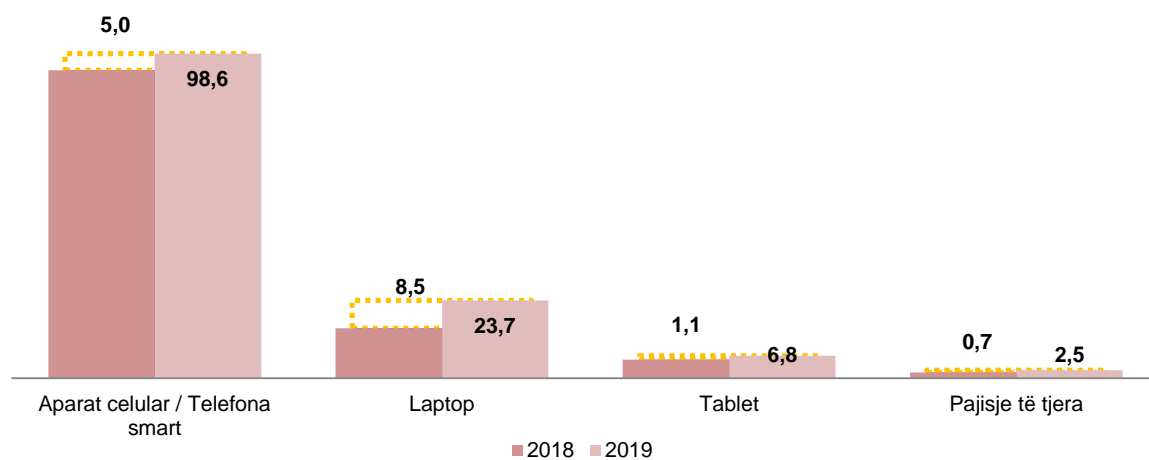
Tiranë, më 15 Nëntor 2019: Anketa mbi “Përdorimin e Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit në Familje dhe nga Individët (TIK)” është një vërtetim statistikor i cili ka si objekt studimi të gjitha familjet dhe individët e grupmoshës 16 - 74 vjeç me vendbanim të zakonshëm në Shqipëri. Anketa mbledh të dhëna mbi çështje në lidhje me teknologjinë e informacionit dhe komunikimit në familje dhe nga individët, si: mbi pajisjet e teknologjisë së informacionit dhe komunikimit që zotëron familja/individët (telefon, pajisje kompjuterike, mbi aksesin dhe përdorimin në internet (e-blerje, e-qeverisje, etj). Të dhënat në publikim i referohen vitit 2018 dhe 2019 me një kohëzgjatje të mbledhjes së të dhënave në terren dy mujore, ku në çdo vit është mbledhur informacion me periudha referuese për “tre dhe 12 muajt e fundit”¹.

Rezultatet e Anketës TIK tregojnë se në vitin 2019, 68,6 % e popullsisë nga 16 - 74 vjeç e përdorin internetin në “tre muajt e fundit” nga momenti i kryerjes së intervistës, prej të cilëve 87,1 % e përdorin atë në baza ditore.

Në vitin 2019, 98,6 % e individëve të moshës 16 - 74 vjeç kanë përdorur aparat celular / telefona smart për të hyrë në internet. Ky tregues ka shënuar rritje prej 5,0 pikë përqindje krahasuar me vitin 2018. Ndërkohë 23,7 % dhe 6,8 % e popullsisë në studim e përdorin internetin nëpërmjet laptopit dhe tabletit. Tregues të cilët kanë pësuar rritje respektivisht 8,5 dhe 1,1 pikë përqindje, krahasuar me vitin 2018.

Përqindja e individëve të moshës 16 - 74 vjeç që kryejnë thirrje/video thirrje (përmes Skype, Viber, WhatsApp) gjatë tre muajve të fundit nga momenti i kryerjes së intervistës, në vitin 2019 është 92,3 %.

Fig.1 Pajisjet kryesore të përdorura për të hyrë në internet 2018-2019, në %

¹ Për më shumë informacion, konsultohuni me seksionin e Metodologjisë, fq.6

Familjet me akses në internet

Përqindja e familjeve shqiptare që kanë akses në internet në vitin 2019 është 82,2 %, krahasuar me 80,7 % një vit më parë. Më shumë se gjysma e familjeve (56,6 % ose 359.884 familje) kanë akses në internet me rrjet broadband (rrjet optike ose kabllor, ADSL, etj.). Përqindja e familjeve me akses në internet nëpërmjet lidhjes “mobile broadband” (telefona smart 3G ose 4G, tablet, etj.), është 88,9 %.

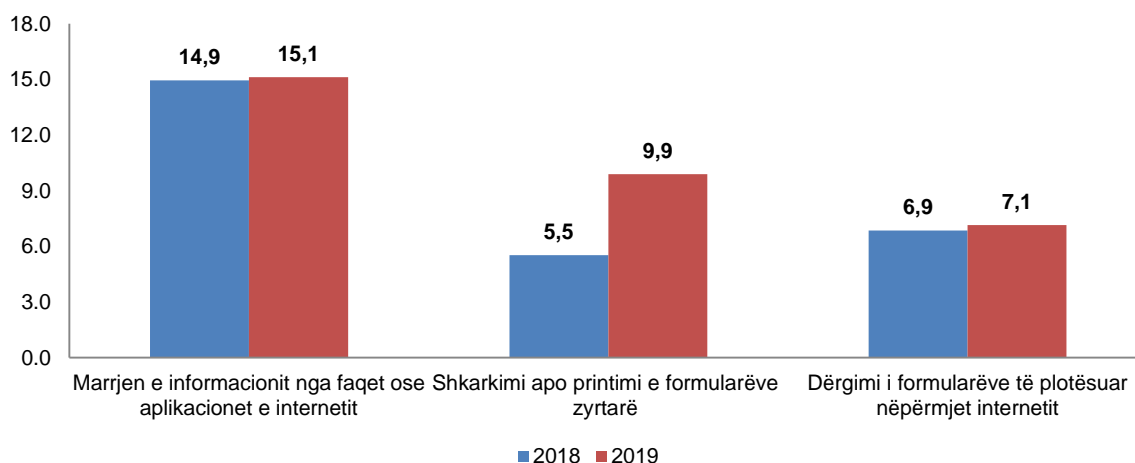
Përdorimi i TIK nga individët e grupmoshës 16 - 74 vjeç

Individët e moshës 16-74 vjeç që kanë përdorur internetin në “tre muajt e fundit” nga momenti i kryerjes së intervistës në vitin 2019, përfaqësojnë 68,6 % të popullsisë në studim. Tregues i cili ka regjistruar një rritje rreth 6 pikë përqindje krahasuar me vitin 2018. Ndër to, përdoruesit e shpeshtë të internetit përfaqësojnë, 87,1 % të individëve (që përdorin internet çdo ditë/pothuajse çdo ditë) dhe 11,5 % (të paktën një herë në javë), krahasuar me 85,4 % dhe 13,1 % për të njëjtat kategori në 2018. Nga ana tjetër, aktivitetet kryesore që kryhen nëpërmjet internetit në “tre muajt e fundit” nga momenti i kryerjes së intervistës janë kërkimi i informacionit për mallrat dhe shërbimet (për 50,2 % të përdoruesve të internetit), marrjen ose dërgimin e e-mail (32,5 %) dhe për të parë filma në internet (live ose të ruajtura online 38,2 %).

Përdorimi i e-qeverisjes

Në vitin 2019 të gjitha kategoritë për kontaktet elektronike nëpërmjet internetit me autoritetet publike dhe disa shërbime publike, (si faqet e internetit në lidhje me detyrimet e qytetarëve (p.sh, deklaratën tatimore, njoftimin për zhvendosje), të drejtat (p.sh përfitimet sociale), dokumentet zyrtare (p.sh letërnjoftim, certifikatë të lindjes), shërbimet arsimore publike (p.sh biblioteka publike, informacion mbi regjistrimin në shkollë ose universitet, shërbimet e shëndetit publik) kanë shënuar rritje. Rritja më e lartë është shënuar për kategorinë “shkarkimi/printimi i formularëve zyrtarë” me 4,4 pikë përqindje, krahasuar me vitin 2018.

Fig.2 Përdorimi i e-qeverisjes 2018-2019, në %

Përdorimi i e-blerje (blerje online)

Blerjet "online" i referohen porosive të mallrave ose shërbimeve nëpërmjet internetit, blerjen e tyre nëpërmjet internetit (e-blerje) për qëllime personale nëpërmjet çdo lloji pajisjeje (desktop, i lëvizshëm ose i dorës, përfshirë telefonin celular ose telefon smart). Blerjet "online" janë kryer nga 10,1 % e popullsisë së grupmoshës 16 - 74 vjeç në 12 muajt e fundit, nga momenti i kryerjes së intervistës. Ndër blerjet "online", produktet/shërbimet që zënë peshën më të madhe janë pajisjet sportive, veshje 82,6 %, të cilat kanë treguar një rritje nga viti 2018 me 4,0 pikë përqindje.

Përdorimi i TIK sipas grupmoshës

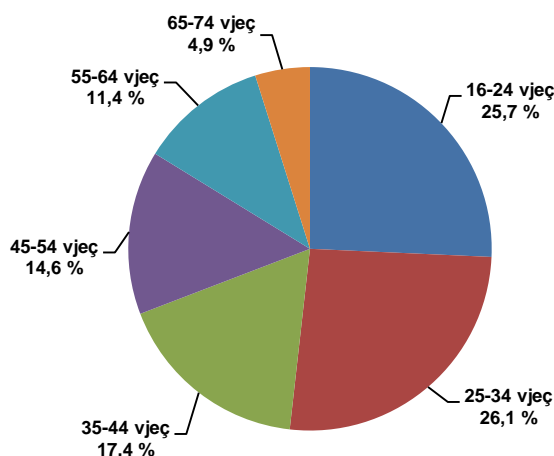
Përdorimi i internetit në "tre muajt e fundit" nga momenti i kryerjes së intervistës tek të rinjtë e moshës 16 - 24 vjeç është 94,1 %. Individët e grupmoshës 65 - 74 vjeç, të cilët kanë deklaruar që nuk e kanë përdorur asnjëherë internetin zënë 64,1 %, tregues i cili ka ardhur me ulje nga viti 2018.

Tab.1 Shpërndarja e përdorimit të TIK sipas grupmoshës, 2018-2019, në %

Grupmosha	Përdoruesit e TIK							
	2018				2019			
	Gjatë 3 muajve të fundit	Midis 3 muajve dhe një viti më parë	Më shumë se 1 vit më parë	Asnjëherë nuk e kam përdorur	Gjatë 3 muajve të fundit	Midis 3 muajve dhe një viti më parë	Më shumë se 1 vit më parë	Asnjëherë nuk e kam përdorur
16-24	89,3	2,0	1,2	7,5	94,1	0,3	1,4	4,2
25-34	85,6	2,6	1,8	10,1	89,0	1,0	1,9	8,2
35-44	67,0	3,0	2,6	27,3	77,9	2,0	2,3	17,7
45-54	48,3	2,1	3,2	46,4	58,7	1,8	6,2	33,3
55-64	38,5	2,6	2,9	56,0	43,7	0,7	6,6	49,1
65-74	27,8	1,9	2,5	67,8	30,3	1,0	4,7	64,1
Gjithsej	62,6	2,4	2,3	32,7	68,6	1,1	3,7	26,6

Përdorimi i internetit për vitin 2019, në "tre muajt e fundit" nga momenti i kryerjes së intervistës ka regjistruar përqindjet më të larta në grupmoshat 25 - 34 vjeç me 26,1 % dhe 16 - 24 vjeç me 25,7 %.

Fig.3 Shpërndarja e përdorimit të internetit në tre muajt e fundit sipas grupmoshave 2019, në %

Përdorimi i internetit në *“tre muajt e fundit”* nga momenti i kryerjes së intervistës ka regjistruar përqindjet më të larta në kategorinë “çdo ditë/pothuajse çdo ditë”, në të gjitha grupmoshat.

Tab.2 Shpërndarja e shpeshtësisë së përdorimit të TIK sipas grupmoshave, 2018-2019, në %

Grupmosha	Frekuenca e përdorimit					
	2018			2019		
	Çdo ditë ose pothuajse çdo ditë	Të paktën një herë në javë	Më pak se një herë në javë	Çdo ditë ose pothuajse çdo ditë	Të paktën një herë në javë	Më pak se një herë në javë
16-24	93,1	6,2	0,6	95,2	4,3	0,5
25-34	92,4	6,5	1,1	94,1	5,0	0,9
35-44	83,7	15,0	1,3	87,7	11,1	1,3
45-54	76,3	20,0	3,6	77,2	20,4	2,3
55-64	72,2	25,7	2,1	73,3	23,8	2,9
65-74	60,8	36,6	2,6	65,5	30,2	4,3
Gjithsej	85,4	13,1	1,5	87,1	11,5	1,4

Përdorimi i TIK sipas gjinisë

Në vitin 2019, përdorimi i internetit për kategorinë “gjatë 3 muajve të fundit” nga momenti i kryerjes së intervistës ka shënuar rritje rreth 6 pikë përqindje krahasuar me vitin 2018, ku 71,2 % e burrave dhe 66,0 % e grave të grupmoshës 16-74 vjeç janë përdorues të internetit gjatë 3 muajve të fundit.

Tab.3 Shpërndarja e përdorimit të TIK sipas gjinisë, 2018-2019, në %

Gjinia	Përdoruesit e TIK							
	2018				2019			
	Gjatë 3 muajve të fundit	Midis 3 muajve dhe një viti më parë	Më shumë se 1 vit më parë	Asnjëherë nuk e kam përdorur	Gjatë 3 muajve të fundit	Midis 3 muajve dhe një viti më parë	Më shumë se 1 vit më parë	Asnjëherë nuk e kam përdorur
Burra	66,3	2,2	2,6	28,9	71,2	1,3	3,4	24,1
Grave	59,0	2,5	2,1	36,5	66,0	0,9	4,0	29,1
Gjithsej	62,6	2,4	2,3	32,7	68,6	1,1	3,7	26,6

Në vitin 2019 treguesi mbi shpeshtësinë e përdorimit të internetit për kategorinë “çdo ditë/pothuajse çdo ditë” ka shënuar rritje prej 1,7 pikë përqindje krahasuar me vitin 2018. Shpeshtësia e përdorimit të internetit sipas ndarjes gjinore, tregon se në vitin 2019 burrat dhe gratë e përdorin internetin “çdo ditë/pothuajse çdo ditë”, përkatësisht 88,0 % dhe 86,1 %.

Tab.4 Shpërndarja e shpeshtësisë së përdorimit të TIK sipas gjinisë, 2018-2019, në %

Gjinia	Frekuenca e përdorimit					
	2018			2019		
	Çdo ditë ose pothuajse çdo ditë	Të paktën një herë në javë	Më pak se një herë në javë	Çdo ditë ose pothuajse çdo ditë	Të paktën një herë në javë	Më pak se një herë në javë
Burra	86,4	12,2	1,4	88,0	10,5	1,5
Gra	84,2	14,2	1,6	86,1	12,6	1,4
Gjithsej	85,4	13,1	1,5	87,1	11,5	1,4

Sa i përket blerjeve nëpërmejt internetit, sipas gjinisë dhe grupmoshave, në vitin 2019 gratë kanë kryer më shumë blerje për veshje/pajisje sportive në krahasim me burrat (56,9 % për gratë dhe 43,1 % për burra), ndërsa burrat treguan një preferencë më të madhe për: kompjuter, programe kompjuterike, pajisje kompjuteri, pajisje elektronike (63,3 % përkundrejt 36,7 % për gratë).

Tab.5 Blerjet online sipas grupmoshave dhe gjinisë, 2018-2019, në %

Grupmosha	Gjinia	Blerjet "online"			
		2018		2019	
		Rroba, mallra sportive	Kompjuter/pajisje kompjuterike	Rroba, mallra sportive	Kompjuter/pajisje kompjuterike
16-24	Burra	46,4	85,8	37,4	65,0
	Gra	53,6	14,2	62,6	35,0
25-34	Burra	31,8	63,1	46,4	61,9
	Gra	68,2	36,9	53,6	38,1
35-44	Burra	47,7	79,6	46,5	49,5
	Gra	52,3	20,4	53,5	50,5
45-54	Burra	36,4	51,3	42,8	100,0
	Gra	63,6	48,7	57,2	-
55-64	Burra	52,1	74,6	58,0	90,9
	Gra	47,9	25,4	42,0	9,1
65-74	Burra	32,8	100,0	17,6	100,0
	Gra	67,2	-	82,4	-
Gjithsej	Burra	40,9	74,8	43,1	63,3
	Gra	59,1	25,2	56,9	36,7

Metodologjia

Anketa mbi Përdorimin e TIK në Familje dhe nga Individët është një vrojtim statistikor që kryhet pranë njësisive ekonomike familjare (NjEF) dhe ka objekt të gjithë individët të grupmoshës 16-74 vjeç me vendbanim të zakonshëm në Shqipëri.

Të dhënat e Anketës së Përdorimit të Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit në Familje dhe nga Individët do të shërbejnë si një nga inputet për llogaritjen e përdorimit të treguesve mbi teknologjitë e përdorura për informacion dhe komunikim nga familjet dhe individët.

Anketa mbledh të dhëna mbi çështje në lidhje me përdorimin e teknologjisë së informacionit dhe komunikimit në familje dhe nga individët mbi: pajisjet e familjes për teknologjitë e informacionit dhe komunikimit (telefon, pajisje kompjuterike, akses në Internet), përdorimin e internetit, e-blerjeve, e-qeverisjes, etj. Për të analizuar më shumë aspekte të përdorimit të teknologjive të reja të cilat janë gjithmonë në zhvillim pyetësi është dinamik, kështu që çdo vit shtohen module të reja pyetjesh me periudha të ndryshme reference kohore.

Anketa mbi Përdorimin e TIK në Familje dhe nga Individët u krye për herë të parë në vitin 2018 me një kampion përfaqësues për të gjithë Shqipërinë.

Në vitin 2019, Anketa mbi Përdorimin e TIK në Familje dhe nga Individët u krye me një kampion prej 7.200 NjEF. Në përfundim të vrojtimit u intervistuan rreth 5.508 NjEF të shpërndara në mënyrë uniforme në të gjithë territorin e Shqipërisë. Shkalla e përgjigjes së NjEF, e llogaritur si raport i numrit të NjEF që kanë plotësuar anketën ndaj numrit të NjEF të zgjedhura, shprehur në përqindje rezultoi 76,5 %.

Zgjedhja e kampionit bëhet sipas një procedure dy-hapëshe. Njësitë e hapit të parë (PSU) janë zonat e Censit të homogjenizuara, me probabilitet përpjesëtimor me madhësinë e zonës së Censit. Në hapin e dytë, brenda secilës prej zonave të zgjedhura në hapin e parë, zgjidhen sipas metodës së zgjedhjes sistematike me probabilitet të barabartë një numër fiks prej 8 NjEF. Zgjedhja në të dyja hapat është bërë në mënyrë të rastësishme.

Mbledhja e të dhënave:

Kryhet një interviste direkte nga anketuesit me pyetësor letër ku përfshihen pyetje për familjen dhe të dhënat bazë në lidhje me të, si dhe realizohet intervistë individuale për çdo person prezent në NjEF i grupmoshës 16-74 vjeç.

Struktura e pyetësorit:

- Informacion i përgjithshëm;
- Karakteristikat demografike të anëtarëve të NjEF-së;
- Pyetësi Individual (karakteristika socio-demografike, modulet mbi përdorimin e TIK prej tyre).

Përkufizime:

Një njësi ekonomike familjare (NjEF) i referohet një grupi personash ose një personi me lidhje gjaku ose jo të cilët banojnë së bashku në një banesë dhe që ndajnë një ekonomi pjesërisht ose plotësisht të përbashkët.

Periudha e referencës/referuese është kohëzgjatja së cilës i referohet një çështje e caktuar informacioni. Anketa përdor periudha të ndryshme reference në varësi të tipit të informacionit që duhet marrë dhe objektivave të secilës çështje për t'u analizuar. Në vitin 2018 anketa është kryer në periudhën Korrik-Gusht 2018, ndërsa në vitin 2019 anketa është kryer në periudhën Qershor-Korrik 2019.

Interneti është sistemi rrjeteve kompjuterike të ndërlidhura që përdorë Suitën e Protokollit të Internetit (TCP/IP) për të lidhur miliarda pajisje në të gjithë botën. Ai është një rrjet i rrjeteve që përbëhet nga miliona rrjete private, publike, akademike, biznese, dhe qeveritare, me fushëveprim lokal deri në global, të lidhura nga një koleksion i gjerë elektronik, wireless, dhe teknologjitë e rrjeteve optike. Interneti mbart një gamë të gjerë të burimeve të informacionit dhe shërbimeve, të tilla si dokumentet e ndërlidhura hypertext dhe aplikacionet e World Wide Web (WWW), posta elektronike, telefonia dhe rrjetet peer-to-peer për file sharing.

Akses i referohet qasjes në internet jo vetëm në shtëpi por a mund anëtarët e familjes t'a aksesojnë atë kur /ku të duan.

Shërbimi me Internet Broadband është forma më e përdorur e qasjes në internet për shkak të shpejtësisë së lartë; ajo ofrohet në disa forma të ndryshme, DSL, ADSL gjithashtu fibra optike, kabllor dhe satelit, rrjete WiFi publike, përmes antenës.